

Spis treści

WSTĘP	9
I. PRAWNE PODSTAWY BEZPIECZEŃSTWA.....	13
RADOSŁAW KRAJEWSKI	
Przestępstwo zamachu na życie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.....	15
TOMASZ KUCZUR	
Zamach na bezpieczeństwo państwa (zamach stanu) – rozwiązania prawnokarne na tle uwarunkowań historycznych.....	23
MICHAŁ M. KOSMAN	
Polityka bezpieczeństwa Niemiec po zimnej wojnie. Główne założenia programowe.....	38
JACEK CHEDA	
Konstytucyjne podstawy bezpieczeństwa ekologicznego w Polsce.....	53
ELŻBIETA ŻYWUCKA-KOZŁOWSKA	
Bezpieczeństwo energetyczne	67
MARCIN JASTRZĘBSKI	
Prawo bezpieczeństwa narodowego w systematyce prawa.....	79
KONRAD A. POLITOWICZ	
Zasada specjalności w obrocie międzynarodowym jako czynnik kształtujący bezpieczeństwo prawne państwa	95
ELŻBIETA ŻYWUCKA-KOZŁOWSKA	
Bezpieczeństwo informacji	115
SŁAWOMIR SADOWSKI	
Bezpieczeństwo militarne Rzeczypospolitej Polskiej.....	125

AGNIESZKA KILIŃSKA-PĘKACZ	
Sprzedajność i przekupstwo jako zachowania korupcyjne zagrożające prawidłowemu funkcjonowaniu państwa	158
ROBERT WRÓBLEWSKI	
Cyberprzestrzeń a bezpieczeństwo – wybrane zagadnienia.....	175
II. GOSPODARCZE PODSTAWY BEZPIECZEŃSTWA	193
SŁAWOMIR KAMOSIŃSKI	
Między stabilizacją a destabilizacją. Przekształcenia własnościowe w Polsce w okresie transformacji a zabezpieczenie bezpieczeństwa społecznego w przedsiębiorstwach	195
MARIA EWA SZATLACH	
Bezpieczeństwo energetyczne jako jeden z najważniejszych komponentów bezpieczeństwa ekonomicznego	221
MIROSŁAW KŁUSEK	
Metodologia badań roszczeń wobec mienia znacjonalizowanego po II wojnie światowej na przykładzie dóbr wilanowskich.....	234
MIROSŁAW SKARŻYŃSKI	
Polityka bezpieczeństwa surowcowego w zakresie metali ziem rzadkich.....	251
JOLANTA LASKOWSKA	
Uwarunkowania rozwoju regionalnego publicznego transportu zbiorowego w kontekście bezpieczeństwa wewnętrznego	266
GRZEGORZ GÓRNIOWICZ	
Zadłużenie zagraniczne Polski	277
JANUSZ WIŚNIEWSKI	
Kilka refleksji o pracodawcy (przedsiębiorcy) – w gospodarce wolnorynkowej i ochronie jego interesu	290
MARCIN SKINDER	
Polska polityka szkolnictwa wyższego i mobilność naukowców w otoczeniu prawno-organizacyjnym, finansowym i statystycznym	309
MONIKA KLEMKE-PITEK	
Program Operacyjny Kapitał Ludzki w kreowaniu bezpieczeństwa gospodarczego państwa.....	332

PRZEMYSŁAW CZECHANOWSKI	
Analiza czynników ryzyka inwestycyjnego występującego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie w świetle bezpieczeństwa i efektywności działania Otwartych Funduszy Emerytalnych.....	346
JOANNA MAJ	
Koncepcja bezpieczeństwa państwa w polityce gospodarczej Indii pod rządami Jawaharlala Nehru (1947–1964)	366
BOGUSŁAW PIOTR MARKS	
Zabezpieczenie medyczne w Wojsku Polskim	382
JAKUB KUJAWA	
Jakość przestrzeni życiowej ludności dużych miast województwa pomorskiego na przykładzie kwestii mieszkaniowej w latach 1945–1949	405
BIBLIOGRAFIA	421
NOTY O AUTORACH	459

Wstęp

Zagadnienia związane z szeroko rozumianym bezpieczeństwem państwa i polityką bezpieczeństwa stały się w ostatnich latach przedmiotem rosnącego zainteresowania nie tylko nauki, ale i praktyki życia społeczno-gospodarczego. Bezpieczeństwo jest nadrzędną wartością, a będąc dobrem podstawowym, powinno być przedmiotem najwyższej uwagi w zarządzaniu publicznym. Dyskusja o prawnych i gospodarczych podstawach bezpieczeństwa państwa jest ciągłym, wielopłaszczyznowym, złożonym procesem, który postrzegać należy w wymiarze teoretycznym i praktycznym. Jest ona uzasadniona tym, że zmiany, jakie dokonują się w otoczeniu prawnym i gospodarczym, postępują w dzisiejszym świecie bardzo szybko. Ich tempo może potencjalnie wywoływać poczucie subiektywnego zagrożenia, jakie odczuwają jednostki i określone grupy społeczne. Z tego powodu dobro nadrzędne, jakim jest bezpieczeństwo państwa i polityka bezpieczeństwa, stały się przedmiotem studiów, które zaprezentowano w niniejszej monografii. Jest ona poświęcona uwarunkowaniom prawnym i gospodarczym bezpieczeństwa państwa. Wskazuje płaszczyzny wieloaspektowego postrzegania bezpieczeństwa państwa, a zarazem stawia nowe pytania i odsłania kolejne płaszczyzny dyskusji.

Przedstawiona monografia jest autorstwa pracowników naukowych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, na co dzień zatrudnionych w Instytucie Prawa, Administracji i Zarządzania oraz Instytucie Nauk Politycznych. Autorami artykułów są również zaproszeni goście, reprezentujący Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, a także Wyższą Szkołę Humanistyczno-Ekonomiczną w Sieradzu.

Monografia składa się z dwóch rozdziałów. W pierwszym omówiono prawne podstawy bezpieczeństwa. Otwiera go tekst Radosława Krajewskiego traktujący o zamachu na bezpieczeństwo państwa pod postacią przestępstwa zamachu na życie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Z kolei Tomasz Kuczur w drugim artykule skupił się na omówieniu zamachu stanu na tle uwarunkowań historycznych. Kolejny artykuł, tym razem autorstwa Michała M. Kosmana, charakteryzuje założenia programowe polityki

bezpieczeństwa Niemiec po zimnej wojnie. Następne rozważania, które zamieszczone zostały w tej części pracy traktują o problemie konstytucyjnych podstaw bezpieczeństwa ekologicznego. Analizy tego problemu podjął się Jacek Cheda. Dla odmiany artykuły Elżbiety Żywudzkiej poświęcone zostały bezpieczeństwu energetycznemu oraz bezpieczeństwu informacji. Marcin Jastrzębski omówił prawo bezpieczeństwa narodowego w systematyce prawa, zaś Konrad Politowicz wskazuje na zasadę specjalności w obrocie międzynarodowym jako czynnik kształtujący bezpieczeństwo prawne państwa. W tej części znalazł się również artykuł Sławomira Sadowskiego, omawiający bezpieczeństwo militarne Rzeczypospolitej Polskiej. Kolejny artykuł, opracowany przez Agnieszkę Kilińską-Pękacz, poświęcony został rozważaniom na temat zachowań korupcyjnych, które są potencjalnym czynnikiem zagrażającym prawidłowemu funkcjonowaniu państwa. Ostatni artykuł autorstwa Roberta Wróblewskiego nawiązuje do powiązań zachodzących pomiędzy cyberprzestrzenią a bezpieczeństwem.

Rozdział drugi podejmuje zagadnienia związane z problematyką bezpieczeństwa gospodarczego państwa. Zwrócono w nim uwagę na problem względnie zrównoważonego endo- i egzogenego stanu funkcjonowania gospodarki narodowej, który to stan oznacza pewność przetrwania i systematycznego rozwoju systemu gospodarczego państwa. O tym, jak ważne jest zapewnienie bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, rozumianego jako bezpieczeństwo socjalne, przekonuje Sławomir Kamosiński. Opierając się na przykładach empirycznych ukazuje on, jak w okresie przebudowy systemu gospodarczego w Polsce, szukano dróg do zachowania spokoju społecznego w celu dokończenia reform transformacji ustrojowej. Z kolei problem bezpieczeństwa ekonomicznego państwa z perspektywy bezpieczeństwa energetycznego porusza Maria Ewa Szatlach. Artykuł Mirosława Kłuska omawia zagadnienia dotyczące metodologii badań roszczeń byłych właścicieli zgłaszanych wobec mienia znacjonalizowanego po II wojnie światowej na przykładzie dóbr wilanowskich. Państwo, budując zdrową gospodarkę, opartą na solidnych fundamentach, zabezpiecza jej dostęp do surowców naturalnych, w tym do metali rzadkich. Ten problem poruszono w artykule Mirosława Skarżyńskiego. Artykuł Jolanty Laskowskiej zwraca uwagę na znaczenie regionalnego publicznego transportu zbiorowego w zaspokajaniu potrzeb mieszkańców regionów. Dalej Grzegorz Górniewicz podkreśla w swoim artykule niebezpieczeństwo nadmiernego zadłużenia zagranicznego Polski i jego negatywny wpływ na bezpieczeństwo kraju, zaś Janusz Wiśniewski określa rolę pracodawcy w gospodarce wolnorynkowej i ochronie jego interesu. Zapewnienie bezpieczeństwa ekonomicznego państwa wiąże się bezsprzecznie z dobrze wyedukowanym społeczeństwem, jego aktywnością na polu gospodarczym i społecznym. Marcin Skinder przeanalizował politykę szkolnictwa wyższego i mobilność naukowców. Zagadnienie to omawia także artykuł Moniki Klemke-Pitek, który poświęcony został analizie skutków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Bezpieczeństwo ekonomiczne państwa, to rynek kapitałowy. W ten

zakres tematyczny wpisuje się artykuł Przemysława Czechanowskiego omawiający skutki ekonomiczne reformy systemu emerytalnego w Polsce. Joanna Maj podjęła się natomiast scharakteryzowania działań w dobie rządów J. Nehru jako wyrazu bezpieczeństwa i niezależności gospodarczej. Bogusław Piotr Marks zwraca uwagę na zabezpieczenie medyczne w Wojsku Polskim, a artykuł zamykający rozdział drugi, autorstwa Jakuba Kujawy, porusza problematykę zagrożenia bezpieczeństwa społecznego dużych miast województwa pomorskiego na przykładzie kwestii mieszkaniowej w latach 1945–1949.

Sławomir Kamosiński

Tomasz Kuczur

Jolanta Laskowska